

KÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD VÁROSI ÉS RAJONI BIZOTTSÁGA,
A VÁROSI ÉS RAJONI NÉPTANÁCS LAPJA

XXIII. évfolyam, 6945 szám Péntek, 1987. július 14. 4 oldal, 25 bani

Egy délelőtt

Forrón perzsel a júliusi nap. Aranyszínű sugarai beragyogják a község egyik büszkeségét, az egy hektáros üvegházat. A meleg és a fény érelik az izletes, zamatos paradicsomokat. Már hajnalról kezdve talpon van itt mindenki és szedik a gyümölcsöt. Egyre telnek a ládák, amelyek teherkocsikra kerülnek és veszik útjukat a kürtösi átvévi központhoz.

— Milyen eredményekkel dicsekedhetnek eddig?

— Már csaknem nyolc vagón paradicsomot szedtünk le és szállítottunk exportra. Előreláthatólag még két és fél vagón termést szüretelhetünk, ami már a terv teljesítését jelenti. Ertékben már teljesítettük, sőt 30 000 lejtel is származtunk az előirányzott 640 000 lej jövedelmét. A többi termés még mintegy 150 000 lejhez közelít — válaszolt kérdésünkre Göczi József, az üvegház felelőse.

Járjuk az üvegházat. Kísérőnk, Göczi József mindenre magyarázatot ad. Megtudtuk, hogy a mesterséges eső akkor várható, amikor a talaj azt megkívánja. Az itt dolgozók a legnagyobb szakértelemmel végzik el minden teendőt és így nemcsak mennyiségi, hanem minőségileg is kifogás.

Egy a kiválók közül: Pácurar Victoria, a Teba gyár szövője.

talán paradicsomot természetesen. A szakemberek nagyon elégedettek a paradicsom minőségével — jegyezi meg Szanda Piroksa üvegházi dolgozó.

Egy év tel el az üvegház felépítése óta. Ez a második termesztési ciklus. A kiseratosi fiatal lányok, Göczi József irányításával, úgy dolgoznak, mintha már hosszú évek óta mindig csak üvegházban tevékenykedtek volna. A szakértelm tükre? Valamennyien az aradi üvegház komplexumban „inaskodtak” hosszabb ideig. Az ottani szakemberek szívesen és készséggel adták át tudásukat, tapasztalataikat a kiseratosi fiataloknak. Ok pedig a tanulatokat igyekeztek is a mindennapi munkában alkalmazni.

A jó termés mindenek előtt az életről palántától függ. Ezért hát minden erőmmel azon voltam, hogy a palánta előnevelésénél és gondozásánál alkalmazott módszereket elsajátítsam az aradi üvegház komplexumban. Ugy értem sikerült. Bizonyítja ezt a szép termés és a jó minőségű paradicsom. De sokat kell még tanulnunk és olvasnunk és erre minden lehetőségünk megvan. A legfontosabb viszont az akarat, — jegyezi meg Göczi József.

Most még csak az idei év első

a kiseratosi üvegházban

termelési ciklusának gyümölcsét szüretelik az üvegházban. De az itt dolgozók már gondoskodtak a második termesztési ciklushoz szükséges palántákról is. Ezek előnevelése folyamatban van. A több ezer palánta szép, erős és életképes. Az átültetés előreláthatólag július végén, augusztus elején történik és a termés szüretelése október végétől december elejéig tart. A kiseratosi ciklus is bő termés hozzon. Ezért minden megtesznek, mert csak így válthatják valóra az ü-

vegház építkezési költségeinek mielőbbi amortizálódását. Alig pár kilométerre van a szomszédos mácsai üvegház. A két kis munkaközösség között lelkes vetélkedés bontakozott ki. A kiseratosiak és a mácsaiak egyaránt nagy mennyiségű és jó minőségű üvegház paradicsom-termést elérték. Hogy ki lesz a győzelem, ezt még nem lehet tudni. Anyagi bizonyos: mindkét munkaközösség kifogástalanul dolgozik.

Es befejezést említsük meg Takács Rozália, Szanda Piroksa, Verba Mária, Márton Mária, Horváth Julianna és Kása Veronka nevét, akik Göczi József irányításával dicsekedhetnek eddiggi nagy sikerű eredményeikért.

TAKÁCS ZOLTÁN

LAPUNK TARTALMÁBÓL

- Előterben a gazdasági feladatok megoldása 2. old.
- INNEN-ONNAN 3. old.
- Az ENSZ-közügyülés rendkívüli ülészaka 4. old.

Új biostimulátor: a kukorica virágpor

A Kolozsvári Agronómiai Intézet tudósai hosszas tanulmányozás után arra a meggyőződésre jutottak, hogy a baromfiak és az állatok eledelébe kevert kukorica-virágpor hatékony biostimulátor. A csibékkel végzett kísérletek azt mutatták, hogy a kukorica virágpora a jelentős súlygyarapodás mellett izetesebbé teszi a csirkék húását, s ebből a szempontból felülmúlja a külföldi biostimulátorokat. Azt is megállapították, hogy ha az elválasztásakor a takarmányadag növelésekor a borjak eledelébe virágport kevernek, ez erősen serkenti a növekedést. A kukorica virágporának felhasználása nagy lehetőségeket nyújt a termelés fokozására az állat- és baromfitenyésztő telepeken.

(Agerpres)

Nicolae Ceaușescu, az RKP KB főtitkára fogadta dr. Josef Klaust, Ausztria szövetségi kancellárját

Nicolae Ceaușescu, a Román Kommunista Párt Központi Bizottságának főtitkára, Ion Gheorghe Maurerrel, a Minisztertanács elnökével együtt csütörtök délután fogadta dr. Josef Klaus, Ausztria Köztársaság szövetségi kancellárját, aki látogatást tesz országunkban.

A megbeszélésen részt vett Corneliu Mănescu külügyminiszter, Gheorghe Pele, Románia Szocialista Köztársaság bécsi nagykövete.

Ausztria szövetségi kancellárjának kíséretében volt dr. Johann Manz, Ausztria Köztársaság romániai nagykövete.

Ez alkalommal meglepetéssel állapították meg a két ország közötti kapcsolatok pozitív fejlődését és kifejezték az e kapcsolatok bővítésére irányuló közös elhatározást. Ugyanakkor hangsúlyozták a két országnak azt az óhaját, hogy hozzájáruljon az európai népek közötti megértés és együttműködési kapcsolatok kialakításának kedvező légkör biztosításához, a nemzetközi feszültségek tüfészése felszámolásához és a világéke biztosításához.

A megbeszélés szívélyes légkörben folyt le.

(Agerpres)

Chivu Stoica, az Államtanács elnöke, fogadta dr. Josef Klaust, Ausztria kancellárját

Chivu Stoica, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának elnöke csütörtök délután az Államtanács palotájában fogadta dr. Josef Klaust, Ausztria Köztársaság szövetségi kancellárját.

Részt vett Stefan Voitec, a Nagy Nemzetgyűlés elnöke, Ilie Murgulescu, az Államtanács alelnöke, Grigore Geamănu, az Államtanács titkára, Corneliu Mănescu külügyminiszter, Gheorghe Pele, Románia Szocialista Köztársaság bécsi nagykövete.

Az osztrák miniszterelnök kísé-

tében volt dr. Lujo Tončić-Sorinj, Ausztria külügyminisztere, dr. Carl Bobleter külügyi államtitkár, dr. Johann Manz, Ausztria Köztársaság romániai nagykövete.

Az Államtanács elnöke szívélyesen elbeszélgetett Ausztria szövetségi kancellárjával.

Ezután az Államtanács elnöke ebédet adott az Államtanács termében Ausztria szövetségi kancellárja tiszteletére.

Az ebédén Chivu Stoica és Josef Klaus pohárköszöntőt mondott.

(Agerpres)

Az osztrák nagykövet fogadása

Dr. Johann Manz, Ausztria Köztársaság bukaresti nagykövete csütörtökön fogadást adott a nagykövetség termeiben dr. Josef Klaus, Ausztria szövetségi kancellárja romániai látogatása alkalmából.

A fogadásra részt vett Ion Gheorghe Maurer, a Minisztertanács elnöke, Gheorghe Gaston Marin, a Minisztertanács alelnöke, Grigore Geamănu, az Államtanács titkára, Corneliu Mănescu külügyminiszter, a kormány más tagjai.

központi intézmények vezetői, tudományos és művészeti személyiségek, újságírók.

Részt vettek az osztrák miniszterelnök kíséretében lévő hivatalos személyek.

Jelen voltak diplomáciai képviselők vezetői és a diplomáciai kar más tagjai.

A fogadás szívélyes légkörben folyt le.

(Agerpres)

Befejeződtek a megbeszélések Ion Gheorghe Maurer és dr. Josef Klaus között

A Minisztertanács Palotájában csütörtök délután befejeződtek a hivatalos megbeszélések Ion Gheorghe Maurer, a Románia Szocialista Köztársaság Minisztertanácsának elnöke és dr. Josef Klaus, Ausztria

Köztársaság szövetségi kancellárja között.

A megbeszélés szívélyes légkörben folyt le.

(Agerpres)

Dr. Josef Klaus, Ausztria szövetségi kancellárja vacsorát adott

Dr. Josef Klaus, Ausztria Köztársaság szövetségi kancellárja csütörtökön vacsorát adott Ion Gheorghe Maurer, Románia Szocialista Köztársaság Minisztertanácsának elnöke tiszteletére.

A vacsorán részt vett Stefan Voitec, a Nagy Nemzetgyűlés elnöke.

Gheorghe Gaston Marin, a Minisztertanács alelnöke, Grigore Geamănu, az Államtanács titkára, Corneliu Mănescu külügyminiszter, az Államtanács és a kormány több tagja, központi intézmények vezetői, tudományos és művészeti személyiségek.

Részt vettek az osztrák kormányfő kíséretében lévő hivatalos személyek.

A szívélyes légkörben lefolyt vacsorán Ausztria szövetségi kancellárja és Románia Szocialista Köztársaság Minisztertanácsának elnöke pohárköszöntőt mondott.

(Agerpres)

MIÉRT HÁBORGOK?

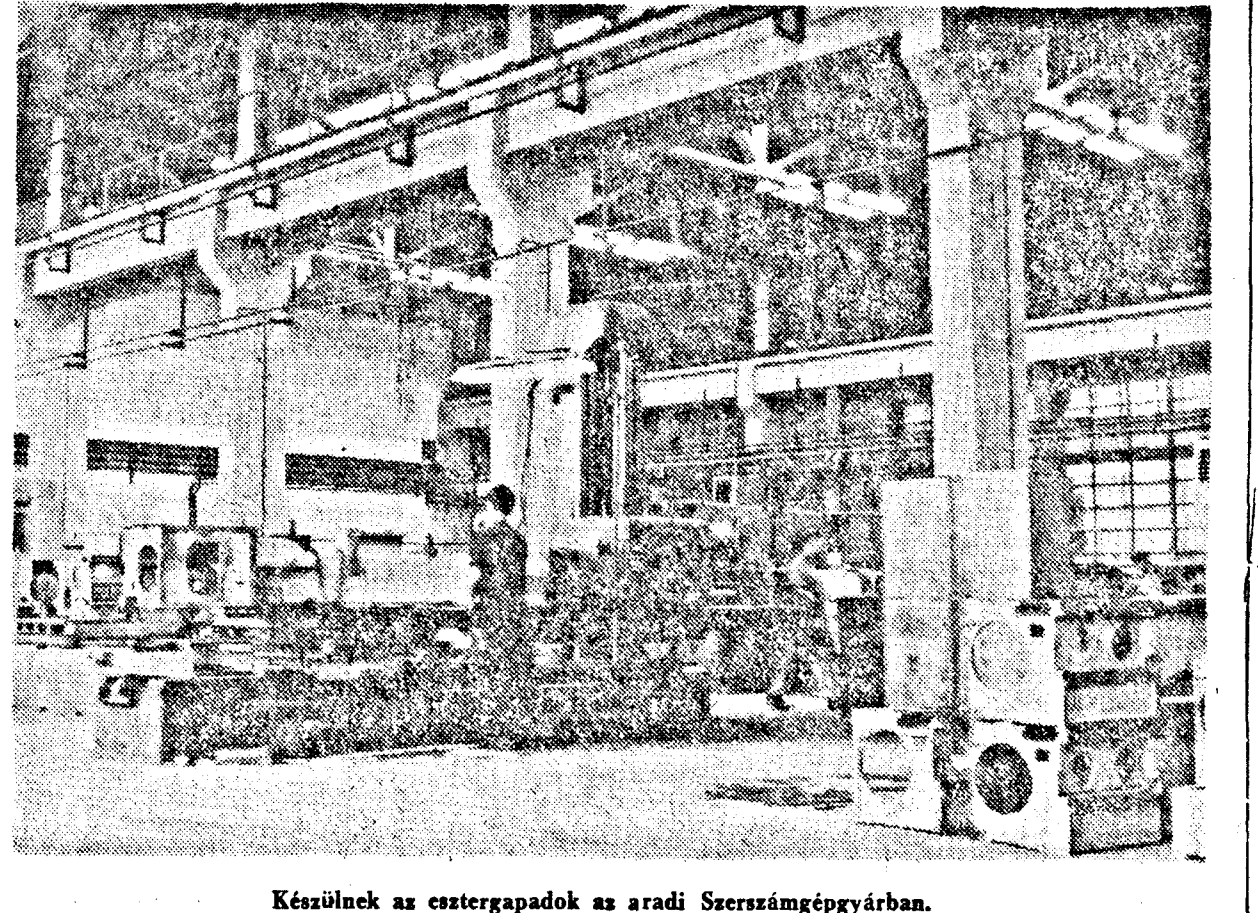
Jólesik üldögelni néhány percig és beszélni a bódító hárslevéllel levegőt a Tineretului cukrászda teraszán, kiszabadulva a moxiterem fülledtségéből. Nagyon finom a jégbehűtött mazgarc, a ház specialitása. Konyhájában közösen nézelődöm. Rég nem voltam a „Tinciben”. Csupa ismeretlen arc az asztalok mellett... s most veszem észre, hogy mennyi a 14-15 éves „fogyszó”. Ebben az órában!

szóra érdemes

den jel arra mutat — semmi kedvük sincs még hazamenni, jól érzik magukat. Anyuka meg apuka legfeljebb tartanak egy öt perces prédikációt, aztán minden megy tovább a nagy utján... Tévedés ne essék, nem akarok morális témájú kiselőadást tartani. Csak éppen csodálkozom. Nem, nem azon, hogy a Tineretului és a többi cukrászdát 15 évesek is látogatják — ez csak természetes. Azon sem, hogy csokoldét, süteményt esznek vagy hüstit isznak... De engedjétek meg nekem, hogy csodálkozzam a egy ki-

csit fel is háborodjak azon, hogy este 9 óra, mi több még 10 óra után is a cukrászdában tartózkodnak... és töményen tartózkodnak. Mert hiába a tilalom, hogy gyerekek nem szolgálhatnak ki — mert ugye a 15-16 évesek még ismét gyerekek — a gyakorlat ennek ellenkezőjét bizonyítja. Egyik kiszolgálónő felháborodik s ha tekinthet, elavoltatná őket a cukrászda területéről, a másik szerint „háad üljenek”, a legközelebbi a legjobban — s ez a legjobban — közönyösen tudomásul veszik jelenlétüket.

En meg maradok a felháborodásommal, mivel illetékes nem vagyok intézkedéseket fogantatni, legalább megírom felháborodásom okát. (Talán nem eredménytelenül!) Es megkérdezem a „tincsi” kimaradó 14-16 évesek szüleit: egyáltalán nem érdekli őket, hogy félve nevelt csemetéjük hol tölti mármint éjszélbe nyúló estéit? De volna egy kérdés a Közéleti Tröszt vezetőségéhez is: nem lehetne teljes szigorral alkalmazni a tilalmat minden egységben, még a cukrászdákban is, hogy legalább este 9 óra után ne szolgáljanak ki 16 éven aluli fiatalok és leányokat? m. k.

Készülnek az esztergapadok az aradi Szerszámgépgyárban.

Minden Onnan Merről — arról

A legfiatalabb botanikus kert

— Ön most a világon jelenleg létező 650 botanikus kert közül az egyik legfiatalabbban tartózkodik. Ezekkel a szavakkal fogad Emilian Topa egyetemi tanár, a Iasi-i Egyetem botanikus kertjének igazgatója.

A botanikus kert a Copout kosorúként övező parkok keretébe beágyazva, a híres régi sétány közelében terül el a újabb része a Iasi-i híres zöldövezetnek. Ugyanakkor fontos szerepet tölt be az oktatásban és a tudományos kutatásban is.

A jelenleg 64 hektár területet elfoglaló Iasi-i botanikus kert a növényfajta nagy változatossága jellemző. Csaknem 5000 növényfajta terem itt, amelynek csaknem fele ritka növény. Topa professzor a tapasztalt kertész szakértelmével kimerítő felvilágosításokkal szolgál. Láttam többek között a Pietrosul levitentosa nevű növényt, amely vadon terem a Pietrosul Brostenilor hegyen több, mint 1000 méter magasságban. Kolozsvári diákok fedezték fel mintegy öt évvel ezelőtt ezt a növényt. Jellegzetessége, hogy nem hoz gyümölcsöt és vegetatív uton szaporodik. Sehol a világon másutt nem nő. A látogató más ritka növényeket is talál itt. Az Astragal pseudopurpureus nevű növényt, amely országunkban csak a Békási szorosban található, egy szegfűfajtát, amely kizárólag Romszóny közelében, a Királykőn terem, a Vatra Dornei melletti Pojorita vidékéről áttelepített csütös hölgy-mált. Más növényeket nagy távol-

ságról hoztak ide. Ilyen a nagy vörös virágú kaukázusi pipacs, a Berghenia crassifolia, egy szép dísznövény, amely a Bajkál-tó környékéről származik, vagy például a japán mécsvirág, amely violaszínű apró virágokat hoz.

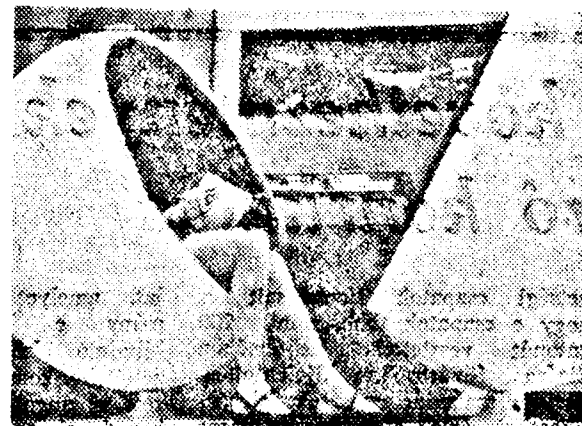
A ritkaságok tekintetében még nagyobb meglepetéseket tartogat a kert 13 részéből álló üvegház-komplexuma. Minden ilyen részlegben mások a hőmérsékleti és nedvességi feltételek. Az egyik ilyen üvegházban megcsodáljuk az Észak-Amerikában honos Magnolia grandiflora egy gyönyörű példányát. E növénynek rendkívül nagy (25 centiméteres) virága van s illata a citromra emlékeztet. Itt terem egy dél-olaszországi, hóhegyhez hasonló virágú törékeny növény. Az amerikai és szaharai ivatagi növények részlegében egy rendkívül kicsi mexikói kak-tusz vonja magára a figyelmet.

A bennszülöttek hallucinációkat e-lőidéző italt készítenek e növény nedvéből. Megveszünk a Nilushól ideáplántott viziliomokat, a száz évig élő óriási agavákat, amelyek e hosszú életűek alatt csak egyszer virágoznak. Egy égővörös színű gyönyörű róza látható a dísznövények között. Természetesen virágok között, alkotta.

A Iasi-i botanikus kert a világ botanikus kertjeinek százaiával folytat csoréket. Így szerzi be az újabb növényfajta magvait, amelyeket a „növénygyűjtés” részlegben osztályoznak, címkéznek, illesztenek el és gondoznak. A lelkes Iasi-i kertészek üdítő óráit itt egyezkednek változtatni kertjüket a laboratóriumnak a tudományos kutatás céljaira.

A. MIREA,
az Agerpres Iasi tartományi tudósítója

Kényelmes és diszkrét — valószínűleg ez a két cél vezette a képen látható, valóban nem mindennapi fotókat londoni tervezőjét.

a ládába a leveleket, mert ő nagyon szereti a virágokat. Szeretünk neki nyitni rózsabokrokat. — Hát azt meg minek? — Hogy a rózsák köze tegye a leveleket. Ez a mániája. — Az én panasza az is jegyezze, — tör ma-

gának utat egy izága félegykezők. — A mi postásunk, kérem szépen, nem szokta aláírni az ajánlott leveleket. — A levelet nem olvassa figyelmesen veti közbe egy másik hang.

— Osszecerélt a küldeményeket, — mondja egy kormadt. — Szeretném nekünk egy igazi postást — kiadja a negyedik. — Megállj! — teremttem rendet hatá-

rozottan. — Egész meglepetéssel itt a félegykezők között a virágok. — Mondják csak, hol van itt a fő-
postahivatal? Majd megpróbálom intézkedni. — A sarkon túl, mint egy három mérföldre a körön innen. — Köszönöm, barát-

Könnnyű hitalálni, hogy miért. Háromszáz lejt hányva volt rózsakörnyék után.

Felébredtem. Ugorg, ugorg, csak, mondom magamnak. Reggel ki kell vizsgálnom egy panaszelevet. Hova is kell mennem? Ja, igen, igen, a postára. Emlékszem már... Gülla Vazile la-vilóhórák szerbéri kalandjairól van szó.

Ekárlom: sajnos, hogy nem megyek az Északi Sarkra. Azt is, hogy nem hoztak magammal jegesmedvebőröket. Ejnye, pedig akkora a hőség, hogy igazán elutaznék.

U. i. A postásoktól, nem kérek világegyetemi végzettséget. Gülla Vazile-től is elvárnám, amennyi munkakörre te lakol, hogy ha nem neki való a postás szakma — álljon odobb. Mert mi lenne, ha az ő fizetését is ugy kétszázalékos, a hogy ő kézhesíti a leveleket?

KILIN SÁNDOR

Növényi protein — olajpogácsából

Dr. S. Brad, a galaci Politechnikai Intézet élelmiszer technológiai fakultásának mérnöke laboratóriumi méretekben proteinteket vont ki olajpogácsából és kidolgozta a kivonási eljárást is. Az ilyen növényi proteinteket húskecskék, pékütemények, zöldségkonzervek és más élelmiszeripari termékek tápértékének fokozására használják. A problémát egyébként a világ számos más országában is tanulmányozzák. Az Egyesült Államokban szójából, Franciaországban földi mogyoróból, Angliában fagyverekből vonnak ki élelmiszeripari rendeltetésű növényi proteint. Az eredeti ro-mán eljárással kivont napraforgó-protein tápértéke magasabb a hasonló termékeknél, kevesebb mérgező anyagot tartalmaz (a napraforgóból készült termékek fogyasztásához ugyanis már hozzászokott az emberi szervezet) és könnyebben asszimilálódik.

A Rarău hegységben, a Pietrosul Doamnei csúcsán.

Mozsák

A dél-afrikai fajludok rendőrsége különlegesen idomított kutákat uszít a jogegyenlőségért tüntető színes bőrűekre. Daniel Marais, az említett rendőrség fő-idomítója szerint ez a kutafajta, erős, mint az oroszlan, gyors, mint a gazella, vad, mint a farkas.

Csak gazdái vadabbak nála!

Az amerikai Miami egyik leglátogatottabb strandján látját, helyezték el a következő felirattal: „Kérjük a fürdőzőket, ne lármázzanak, hogy a mentők meghallhassák a fuldoklók segítségkéréseit!”

Az angol közlekedési rendőrségnek az országukon cirkáló járműveit speciális sebességmérő műszerekkel szerelték fel, hogy cáfolhatatlan módon megállapíthassák, ha valamelyik gépkocsivezető a megengedettnél nagyobb gyorsasággal halad. Egy vállalat azonban — minden célgépezés nélkül — rövidesen piacra dobta az ellenszert: olyan készüléket, amely már 800 méternyi távolságból jelzi, ha speciális műszerekkel felszerelt rendőrkocsi közeledik.

Közlekedési szabályzat ide, baleset-százalék oda, a nyereség számít — mondják a névtelen vállalat tulajdonosai.

Néha egészen különös dologra bukkantak ásatások alkalmával a régészek.

Igy jártak az archeológusok a Saar vidéken is. Okori műhely maradványaira bukkantak, amelyről a szorgos vizsgálat kiderítette, hogy tulajdonosa pénzhamisítással foglalkozott. Ágyfogómarék, bronzdarábak és hamis érmék kerültek felszínre a műhelyből.

Az okori pénzhamisító mintegy 1900 évvel ezelőtt ugrak az iparát.

A múlt nyomdokain

Konstancán nemrég eszalánt ábrázoló faragott márványoszlopot találtak. A márványon még láthatók a véso nyomai, ami azt bizonyítja, hogy a szobrának nem volt ideje befejezni művét és hogy a szobor egész a vidéken készült. Az Adamclisi rajoni Tudor Vladimirescu község mellett a török temetőben két különösen szép kidolgozott és a konstanciaihoz teljesen hasonló márványoszlopot találtak. Az „állatok királyának” egy másik képmása Adamclisi köz-ség közelében került napvilágra.

Az oroszlánfigurákat házában vagy kertükben helyezték el; való-lási szertartásoknál használt kő-tárgyakat vagy katonai díszruhákat, bronzsisakokat, sírokat, lakóháza-kat, sőt nagy római kori műem-lekeket is díszítettek velük. Az adamclisi-i Tropaeum Traiani mű-meklen is impozáns oroszlán-szob-rok láthatók.

Az országunknak ezen a vidékén nagy számban előforduló görög-római képművészeti elemek tanulmányozása új történelmi, mitológiai és művészeti vonatkozások-ra világít rá, amelyek hozzájárulnak különböző tudományos problémák tisztázásához őseink életével kapcsolatban.

A Nagyváradtól nyugatra lévő Köröstarján falu határában a Krisztian tartományi múzeum szakemberei egy homokdomb alatt az i. e. 3-4. századból származó nagy temetőhelyet tárták fel. A több mint 20 sír közül a legrégibbek

Mennyi az egy milliárd?

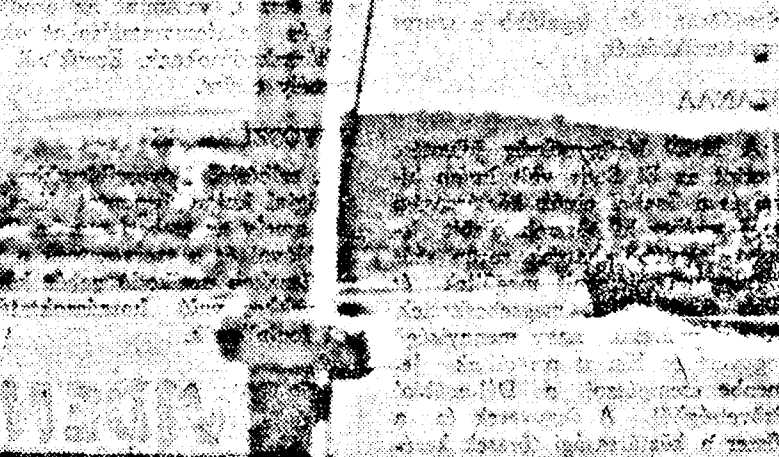
Egy milliárd perc több, mint tizenkilenc évszázad. Amerika felfedezésétől még egy negyedmilliárd perc sem telt el.

Egy milliárd másodperc egyenlő 31,7 évszázaddal. Az ember átlagos életkora tehát két milliárd másodperc.

Ha egymás végébe helyeznénk egy milliárd cigarettát, az 7500 kilométert tesz ki.

Egy szenvedélyes dohányosnak, aki naponta ötven cigarettát szív el, több, mint 50 000 csontdöng lenne szüksége, hogy elviselje egy milliárd cigarettát.

Csaknem harminc évszázadra volna szüksége annak, aki egy milliárdszor akarna ujjával az asztalra koppintani.

SETAHAJÓVAL A DUNÁN

A botcsínálta feltaláló

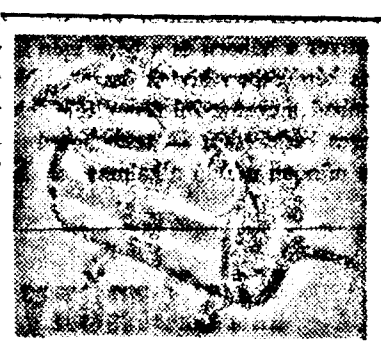
Böttger Johann Friederich német feltaláló 1682-ben született Schleibachban, és Dresdénben halt meg 1719-ben. Titokban alkimista volt (azt a bűvészi módszert kereste, amellyel az akkori felfogás szerint aranyat lehetett vegykonyhában előállítani) és szeretett fecsegni is. Egyszer például eldicsekedett vele, hogy rájött az aranyosítás titkára. Ettől kezdve pokol volt az élete. Folyvást szöknie kellett, többször foglyul ejtették és perbe is

fogták. A korabeli fejedelmek — köztük a berlini, a peterrvári és a bécsi udvar is — ki akarták csikarni belőle a nagy titkot. Ezért egy életen keresztül hazudnia, alkonykodnia kellett, hiszen nyilvánvalóan nem volt birtokában az áhított módszernek.

Kutatásai, tapogatózásai azért mégsem voltak eredménytelenek. Ő találta fel a porcelánt, ezt az akkoriban még nagyon drága anyagot, amelynek gyártási titkát Európában addig nem ismerték.

Mi szabályozza a sejtek fejlődését

A szovjet tudósok alsóbbrendű gerinctelen állatokon végzett kutatások nyomán megállapították, hogy az embrió minden egyes sejtjének fejlődése a szomszédos sejtek hatása alatt megy végbe. Véleményük szerint a környező sejtek magjainak hatása alatt minden sejt bizonyos helyet foglal el, ami meghatározza az embrió alakját is. Csak a teljesen kialakult szervezetben kezdenek a sejtek függetlenül fejlődni.

Egy angol cég ötletes berendezést ajánl a különböző ráktárhalmok letétele okozó rágszálók ellen. A berendezés pneumatikus generátorból áll, mely a rágszálók részére elhelyezkedő, de emberi fül által nem hallható ultrahangos borsát ki. A készülékkel előbb átfésüljük a védendő területet, mire a rágszálók elmozdulnak, majd több készülék megfelelő elhelyezkedésével hangkerítést létesítenek. Képfunkció: az ultrahang-gerjesztő és sugárzó készülék.

ARADI KRÓNIKA

Híres barokk szobrász városunkban

Eberhart Ferenc, a neves barokk szobrász 1761-ben dolgozott városunkban. Alkotásai — sajátos — a későbbi korban megismisültek.

Az első aradi női kerékpáros

Az első női kerékpáros — az 1880-as évek elején — Uarecki Józsa volt. Nem sokáig hódolhatott azonban az akkor „modern” sportnak, mert az utcán csúfolták, sőt meg is dobálták. Erdemes megjegyeznünk, hogy 1926-ban körülbelül négyezer kerékpár volt Aradon.

(f. d.)

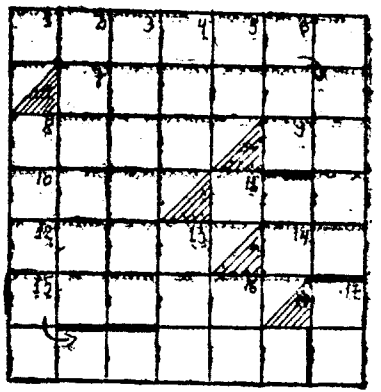
Közmondás

VISSZINTES: 7. Tartományunkban is bányászak. 8. Ruhadarabok. 9. Fonétkus másahangzó. 10. Női név. 11. Nem álló. 12. Sakk műszó. 14. Viasza: tiltószó. 15. Helység a Magyar NK-ban.

FUGGÓLEGES: 2. A vízszintes 10-zel megyek sétálni. 3. Dunai kikötőváros. 4. I.S.E. 5. Kicsinyítőképző (ékhány). 6. Két szó: svéd páncsem és igekötő. 13. Némán tagad. 16. A.E. 17. Személyes névmás.

A vízszintes 1 és függőleges 8 egy közmondást ad.

A legutóbbi keresztjérvény helyes megfejtése: Vimperga, Káva.

Egyirányú közlekedés — a tengereken

A hajósszeűközlekedés elkerülésére a szovjet tengeri medencékben bevezetik az egyirányú közlekedést. A zsúfolt utvonalakon a hajók, a kárcsok a gépkocsik, jobb oldalon közlekednek. A Távol-Keleten eddig 28 ilyen utvonalt nyílt meg, közülük négyet irányban tartó hajók veszélyes közlekedését. Ezek az utvonalak összekötik a Vlagyivosztok és Kapszkatka közötti összes nagy szovjet kikötőket. Hasonló utvonalak létesítést tervezik a Fekete-tengeren, az Azov-tengeren, a Balti-tengeren, a Káspi-tengeren és néhány északi tengeren.

(KELEN FERENC felvétele)

Az ENSZ -közgyűlés rendkívüli ülésszaka

NEW YORK. R. Căpăescu, az Agerpres külföldi tudósítója jelentette: Szerda délután helyi idő szerint 16 órakor (bukaresti idő 22 óra) az ENSZ-közgyűlés rendkívüli ülésszaka folytatja munkálatait, amelyeket július 5-én félbeszakítottak, hogy a különböző küldöttségek újabb tanácskozásokat folytassanak a közép-keleti helyzetről.

Abdul Rahman Pazhwak (Afghanistan), a közgyűlés elnöke kijelentette, hogy hivatalosan nem tájékoztatták a most is folyó tanácskozás eredményeiről és felkérte a tanácskozásban részt vevő küldötteket, hogy mielőbb tájékoztassák erről a közgyűlést, tekintettel arra, hogy rendkívüli ülésszakra van szó, amelyet a háború és a béke igen fontos kérdésében hívtak össze. „Nem szabad megengedni semmiféle felesleges késlekedést — tette hozzá — és minden adódó alkalmat fel kell

használni a béke érdekeit szolgáló és reményt keltő komoly erőfeszítésekre”.

Ezt követően felszólalt Agha Shahi (Pakisztán), aki kifejezésre juttatta küldöttségének „mélyszégyenét” a főtájtár arról szóló jelentése miatt, hogyan reagált Izrael Jeruzsálem kérdésének megoldására. A pakisztáni küldött felolvasott egy négy pontból álló határozat-tervezetet, amely „mélyszégyen” a főtájtár arról szóló jelentése miatt, hogy Izrael nem fogadta el a Jeruzsálem kérdésében ez év július 5-én jóváhagyott határozatot, sajnálkozik a miatt és felkéri a főtájtárt, tegyen jelentést a Biztonsági Tanácsnak és a közgyűlésnek a jelenlegi határozat teljesítéséről. Ugyanakkor kéri, hogy a Biztonsági Tanács hozzon megfelelő intézkedéseket ugyanabba a célból.

Jeruzsálem bekelezési folyamatának meggyorsításával — mondotta Ahmed Tukan jordániai külügyminiszter — Izrael arról tett tanúbizonyságot, hogy semmibe veszi a nemzetközi szervezetet.

Nyikolaj Fedorenko, a Szovjetunió képviselője „a közgyűlés nyílt semmibe vevésének” minősítette azokat az izraeli állításokat, hogy a Jeruzsálemmel kapcsolatban hozott intézkedések a városban élő arabok előnyére szolgálnak és érvényesítik a szabad csatlakozást. „Ha Izrael nem vonul vissza, öt terhel a felelősség az ellenségeskedések esetleges kiújulásáért ebben a térségben” — hangsúlyozta a továbbibban, ugyanakkor rámutatva, hogy a Szovjetunió kész támogatni a Biztonsági Tanács által Izrael ellen hozandó szankciók alkalmazását.

Utolsoként Abba Eban izraeli külügyminiszter szólalt fel.

Közlemény a budapesti tanácskozásról

BUDAPEST. (Agerpres).

Közleményt adtak ki arról, hogy július 11-én és 12-én Budapesten tanácskozást tartottak Bulgária Népköztársaság, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság, Jugoszlávia Szocialista Szövetségi Köztársaság, a Lengyel Népköztársaság, a Magyar Népköztársaság, a Német Demokratikus Köztársaság és a Szovjetunió kommunista- és munkáspártjainak és kormányainak vezetői.

A tanácskozás után kiadott közlemény rámutat, hogy a résztvevők véleményesítették a legutóbbi közép-keleti eseményekről. Megállapították, hogy azoknak a területeknek további megszűllése tartása, amelyek Izrael agressziójával foglalt el, az ENSZ-alapokmány és a nemzetközi jog alapelveinek megsértését jelentik, támadást jelentenek az arab államok szuverenitása és területi integritása ellen.

A tanácskozás résztvevői újabb leszögezték, hogy országok és pártjak támogatják az arab államokat abban az igazságos harcukban, amelyet az Izrael agressziója következményeinek felszámolásáért és elsősorban az izraeli csapatoknak a megszállt

arab területekről való haladéktalan visszavonásáért folytatnak. A tanácskozás résztvevői állást foglaltak amellett, hogy még teljesebben fel kell használni azokat az eszközöket, amelyek megfelelnek az agresszió ellen, a közép-keleti béke helyreállításáért vívott harc érdekében.

A tanácskozás résztvevői — hangsúlyozták — kölcsönösen tájékoztatták egymást arról, hogy országok külön-külön milyen politikai támogatást nyújtottak az arab államoknak; a gazdasági segítség, beleértve azokat az intézkedéseket is, amelyek hozzájárulhatnak az Egyesült Arab Köztársaság és más arab országok iparának és mezőgazdaságának fejlesztéséhez; azokról az intézkedésekről, amelyek ezen országok védelmi képességének erősítésére irányulnak, valamint azokról az intézkedésekről, amelyek az arab államokkal való tartós gazdasági együttműködésre vonatkoznak. A tanácskozás résztvevői egyöntetűen kinyilvánították azt a határozott szándékukat, hogy a jövőben is egybehangolt erőfeszítéseket tesznek ezeknek a céloknak a megvalósításáért.

DÉL-VIETNÁM

Erőteljesen támadnak a hazafias egységek

SAIGON. (Agerpres).

Szerda reggel óta heves harcok folynak a Duc Co-i speciális tábor övezetében, nehezen megközelíthető, dzsungellel borított hegyvidéken a dél-vietnámi hazafias tró és a 12. amerikai gyalogezred egységei között. A hazafiai meglepetésszerűen három irányból támadták meg az amerikaiakat automata fegyverekkel és aknavetőkkel. Amint a hírgyűnösök rámutatnak, a meglepetés annál nagyobb volt, mivel ezt a területet, amelyet előzőleg óriási B-52-es amerikai repülőgépek bombáztak, tökéletesen biztonságosnak tekintették. Az amerikai csapatoknak erősítéseket küldtek segítségül, de a helikopterek nehezen szállhatnak le mind a terep domborzata, mind a heves harcok

miatt. Az összecsapások csütörtök reggel is ugyanolyan intenzitással folytatódtak — közlik a hírgyűnösök. Szintén az a Drang folyó völgyének közelében van, ahol az amerikai csapatok 1965 november — decemberében és 1966-ban is súlyos veszteségeket szenvedtek.

A magas fennsíkok vidékén szerdán erős összecsapások voltak a fenti ezred egységei és a hazafias erők csoportjai között.

Dél-Vietnám más vidékein is igen heves harcok voltak szerdán. Gio Linh és Hau Nghia tartományban lefolyt harcok során a hazafiai lelőttek három amerikai helikoptert.

RÖVIDEN

PARIZS

Lyonban véget ért a Francia Diákszövetség országos kongresszusa. A résztvevők megvitatták a diákmozgalom kérdéseit és a fő nemzetközi kérdéseket. A szövetség elhatározta, hogy megszaktítja a kapcsolatokat a Diákok Nemzetközi Konferenciájával és mindazokkal a diákszervezetekkel, amelyek szubvenciót kaptak a CIA-tól. A kongresszuson megválasztották a szövetség vezető szerveit.

CAPE KENNEDY

A Surveyor-4 amerikai holdszonda csütörtökre tervezett felbocsátását 24 órával elhalasztották, mert műszaki hibát fedeztek fel az Atlas-Centaur hordozó rakétánál.

NEW YORK

Románia lett a 17. tagja annak a nemzetközi megállapodásnak, amelynek értelmében illetéket rónak ki a nemzetközi utakat használó magánjárművekre. A csatlakozásról szóló okmányokat az Egyesült Nemzetek jogi kérdéseket foglalkozó hivatalában helyezték el.

LONDON

Egy hónap alatt 7 százalékkal 2,5 százalékkal csökkent a konzervatívoknak a laburistákkal szembeni előnye — mutat rá a Gallup-intézet egyik közvéleménykutatása, amelynek eredményét csütörtökön közölte a Daily Telegraph. Eszerint, ha a jelen pillanatban általános választások rendeznének, az angolok a következőképpen szavaznának: 43,5 százalék a konzervatívokra (a júniusi 48 százalékkal szemben), 41 százalék a laburistákra (júniusban ugyanannyi), 13 százalék a liberálisokra (9,5 százalékos növekedés), s végül 2,5 százalék más pártokra.

TOKIO

Japánban, az Ena-hegy alatt megépített a világ második leghosszabb autószerződés alagútját, a Tokiót és Komakit összekötő utvonalon. Az alagút hossza 8450 méter lesz, átérője pedig meg fogja haladni a Mont Blanc-alagútét, amely Olaszországot köti össze Franciaországgal. Hat évig tartó építéséhez az idén ősszel látnak hozzá.

WASHINGTON

Johnson elnök egyik nemrég tartott sajtótájékoztatóján bejelentette, hogy az Egyesült Államok és Panama szerződéseket fog aláírni a

A Kínai NK honvédelmi minisztériumának nyilatkozata

PEKING. (Agerpres).

A Kínai NK honvédelmi minisztériumának szóvivője nyilatkozatot tett közbe, s ebben elítéli az amerikai repülőgépek behatolását a kínai légterébe és távirányítású rakéták kilövését a kínai felszabadított néphadsereg néhány határőregységére. A nyilatkozat előre megfontolt szándékkal elkövetett provokációnak minősíti azt a súlyos incidenst és komoly figyelemztetést intéz az amerikai hatóságokhoz.

A mezőgazdasági közös piac „áldásai”

PARIZS. (Agerpres).

A mezőgazdasági Közös Piacon érvényesülni kezd a konkurencia: a paradicsom termelői ára 0,15–0,25 frankra esett, miközben Párizsban 1–2 frankért árúlják ugyanazt a paradicsomot. A termelők tiltakozásként Perpignanban 300 tonna, Chateaurubainban 50 tonna és Captenruban több, mint 100 tonna paradicsomot a folyóba dobáltak.

A gyümölcs- és zöldségtermesztők szövetségének egyik képviselője nyilatkozatában többek között ezt mondta: „Franciaország nagy mennyiségű paradicsomot importál Olaszországból. E mennyiség háromszorosa a tavalyinak, s ez idézte elő az áresést. A Közös Piac áldozatai vagyunk”.

Befejeződtek a francia—nyugat-német tárgyalások

BONN. (Agerpres).

Csütörtökön befejeződtek a megbeszélések Franciaország kormányköttsége és Németország Szövetségi Köztársaságának kormányköttsége között.

A két fél megállapodott, hogy vegyes bizottságot létesít a francia—nyugatnémet gazdasági, ipari és műszaki kooperáció előmozdításá-

NEMZETKÖZI ÉLET

De Gaulle megbeszélései az NSZK-ban

BONN. (Agerpres).

De Gaulle elnök, aki szerdán hivatalos látogatásra Bonnba érkezett, ugyanazon délután találkozott Kurt Georg Kiesinger kancellárral. Nyugatnémet hivatalos körök szerint ezt az első megbeszélést a francia—nyugatnémet kapcsolat „felélesztésének” szentelték. Ez a törekvés már januárban, a nyugatnémet kancellár párizsi látogatása alkalmával is megmutatkozott. A megbeszéléseken a továbbibban Couve de Murville francia és Willy Brandt német külügyminiszter is részt vett. A tárgyalások számba vették az időszerű nemzetközi eseményeket, különösen a közép-keleti helyzetet, Nyugat-Európa problémáit és Anglia közös piaci csatlakozási kérését. Bonni jól értesült körök szerint ez utóbbi kérdés volt a megbeszélések fő tárgya. Köztudomású, hogy Franciaország kivételével az NSZK és a Közös Piac többi négy tagállama támogatja Anglia kérését. Kiesinger kancellár a de Gaulle elnök tiszteletére adott vacsorán említést tett a francia—nyugatnémet nézeteltérésekről,

amelyek kiterjednek a NATO problémáira, a közép-keleti és a vietnámi kérdésre is. A kancellár pohárköszöntőjében kijelentette, hogy „a két ország kormánya között bizonyos kérdésekben fennálló nézeteltérések” ellenére Franciaország és Nyugat-Németország, együttműködésük keretében, hozzájárulhatnak a nyugat-európai kérdések megoldásához és a békehez. Hozzáfűzte, hogy bár a megbeszélések baráti légkörben folytak és az a kölcsönös óhaj jellemzi őket, hogy a két ország kapcsolatai javuljanak, „nem lehet látványos eredményekre számítani”.

De Gaulle tábornok válaszában hangsúlyozta, hogy „a béke a legfontosabb szükségesség” s hogy Franciaország és a szövetségi Németország közötti egyetértés előmozdítja ezt. Utalt a Közös Piac keretében létrehozott együttműködésre és a számos területen kiépített francia—nyugatnémet együttműködésre.

Szerda este de Gaulle elnök találkozott Heinrich Lübkevel, Nyugat-Németország elnökével.

A francia elnök beszéde

BONN. (Agerpres).

Amint a France Presse jelenti, de Gaulle elnök beszédet mondott Franciaország és az NSZK kormányköttségeinek plenáris ülésén, amelyre a francia—nyugatnémet megbeszélések befejezése után került sor. Az Amerikai Egyesült Államok és Nyugat-Európa viszonyáról szólva, Franciaország elnöke kijelentette: az USA hegemoniára törekszik. Ez tény, s lehetetlen, hogy a franciák és a németek ne lássák ezt. Ebben a helyzetben két lehetőség áll fenn — mondotta az elnök: az első, a könnyebbik, elfogadni ezt a helyzetet; a második — s az elnök hangsúlyozta, hogy kijelentésével nem akarja sérteni az USA-t — „megmenteni” nemzeti egyéniségünket, ami vonatkozik franciákra, németekre, s másokra is. Ez a második lehetőség megvalósítható, ha megvannak a szükséges feltételek. Az első ilyen feltétel az, hogy a franciák és a németek ne távolodjanak el egymástól. A második feltétel az, hogy fennmaradjon és ne dőljön romba az, amit a „haték” gazdasági téren megteremtettek, mert másként ezek is, azok is egy olyan rendszerbe kerülnek bele, amelyben

az amerikaiak vannak tulsúlyban. A harmadik feltétel az, hogy létrejöjjen Kelet-Európával az egyetértés és a kooperálás, hogy a világpolitikában valami más legyen, mint a két tömb rendszere”. Mind-egy odavezet — állapította meg az elnök —, hogy Franciaország egész sor kérdésben az USA-tól eltérő állásponton helyezkedjék. De Gaulle rámutatott, hogy a nézeteltérések különösképpen a Közép-Kellet és Vietnámmal kapcsolatban állnak fenn.

A francia—nyugatnémet viszonyra utalva, de Gaulle rámutatott, hogy a két ország közötti együttműködési szerződés alkalmazásában jelentős eredmények születtek.

Anglia közös piaci belépési kérését illetően az elnök kijelentette: „ha Anglia egy szép napon az lesz, amit remélünk, vagyis valóban európai lesz, főként az USA-val való kapcsolatai tekintetében, nincs rá ok, hogy ne legyen tagja közösségünknek. De ha a fejlődés nélkül lépne be a Közös Piacba, a közösség teljesen megváltozna”.

Nemrég kezdte meg a termelést a japán Wakayama acélművek óriási kohója. A 2535 köbméter kapacitású kohó a világon a legnagyobb.

Románia napja

A moszkvai nemzetközi könyvkiállításon

MOSZKVA. S. Podin, az Agerpres tudósítója közli:

A Szokolnyiki parkban rendezett nemzetközi könyvkiállítást keretében megtartották Románia Napját. E napon a kiállítási csarnokban gyűlés zajlott le, amelyen részt vettek a Szovjetunió nyomtatványügyi állami bizottságának és a kiállításon részt vevő szocialista országok könyvkiadói központjainak képviselői, moszkvai könyvkiadók dolgozói és más kulturális személyiségek.

Mihnea Gheorghiu, a Művelődés és Művészetügyi Állami Bizottság alelnöke a Románia és a Szovjetunió közötti kulturális kapcsolatok fejlődéséről beszélt. Dumitru Trancă, a könyvkiadó- és könyvtérjesztési központ főigazgatója a romániai könyvkiadás különböző vonatkozásait ismertette. A. A. Szadecskij, a Hudozszerzetuajaja Literatúra könyvkiadó vállalat dolgozója román irodalmi művek orosz nyelvű fordításairól számolt be.

Victor Tulbure költeményeiből olvasott fel. Ezenkívül oroszra fordított mai román lírai költeményeket is szavaltak. Befejezésül bemutatták a Brincusi román dokumentumfilmet. A Szokolnyiki parkban a Lázadás című román filmet vetítették s egy román könyvnyüzene együttes műsorszámokat mutatott be.

Délután Teodor Marinescu, Románia moszkvai nagykövete köztelt adott a nagykövetségén.

Enyhül a feszültség Kongóban

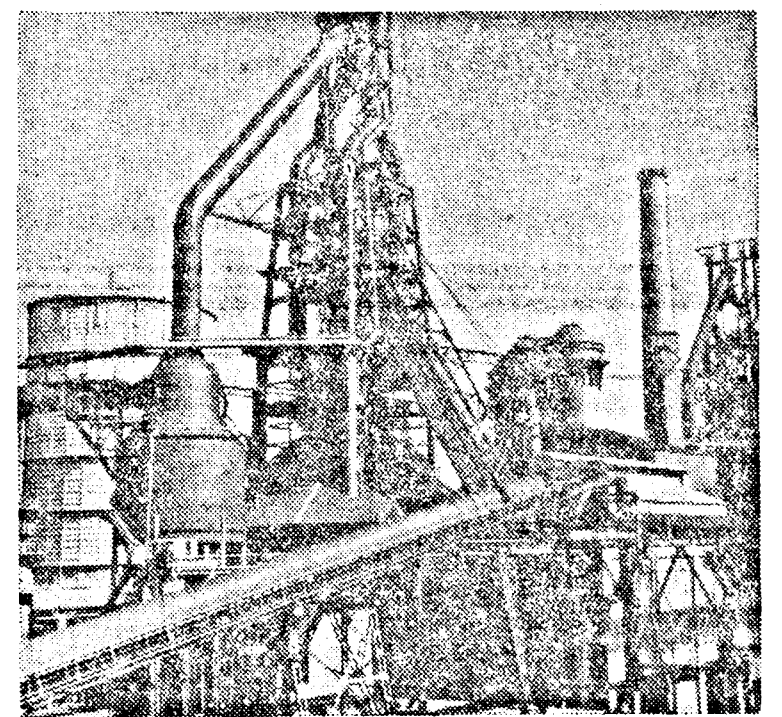
KINSHASA. (Agerpres).

Sajtógyűnöségi jelentések szerint Kongóban (Kinshasa) normalizálódik a helyzet. A zsoldosok egyetlen ellenállási fészke Kisangani maradt, ahol ellenőrzésük alatt tartják a repülőteret és a város más főbb intézményeit. A kongói hatóságok legfőbb problémája jelenleg a kisangani repülőterén lévő zsoldosok kezébe került tuzsok kiszabadítása.

A minisztertanács felhatalmazta a hadsereg főparancsnokát és a honvédelmi minisztert, hogy tegyen további erőfeszítéseket a tuzsok kiszabadítására. Mobutu elnök a

Nemzetközi Vöröskereszt Bizottságához fordult, hogy segítse elő azoknak a polgári személyeknek az elszállítását, akik nem vettek részt a kisangani hadműveletekben. A kinshasai rádió szerint ez az utolsó kísérlet, hogy harcok nélkül oldják meg a tuzsok problémáját.

Amint a France Presse a kinshasai rádiót idézve közli, a zsoldosok, akik elfoglalták a kisangani repülőteret, csütörtökön Bunia város (az ugandai határ közelében) irányába elmenekültek.

Komoly következményekkel járó konfliktus

Kelet-Nigériában a lagosi szövetségi kormány és a Biafra Köztársaság néven önálló államát kikiáltó katonai kormány között folytatott „szöphárbaj” és kölcsönös fenyegetőzések helyett átvették a hadműveletek. A lappangó politikai válság, amely az utóbbi években talán a leghosszabb volt Nigériában, a fegyveres harc megkezdésével, úgy látszik, polgárháborúvá alakul át, amely súlyos következményekkel járhat az ország jövőjére nézve. A szövetségi kormány csapatai és a szakadár egységek között július 8-án kezdődtek az ellenségeskedések, amikor Yakubu Gowon államfő elrendelte a katonai kormány elleni támadást.

A harcok csaknem egy hete folynak s a front általános helyzetéről szóló lagosi és enugui hírek töredékesek és ellentmondóak. A két fél katonai közleményei gyakran teljesen megghazudtolják egymást és pillanatnyilag nem alkothunk tiszta képet a katonai helyzetről. Egyetlen dolog biztos, hogy a két fél haderője heves harcokat vívnak a front különböző szektorában.

A lagosi katonai parancsnokság legutóbbi közleménye szerint a szövetségi csapatok tankok és repülőgépek támogatásával tovább nyomulnak a keleti tartomány belsejébe és két fronton közelednek Enugu felé. Ugyanakkor a forrásokból származó hírek szerint a szövetségi csapatok elfoglalták Ogoja várost és utcai harcokat vívnak Nsukabban, amely fontos helység az Enugu, Biafra fővárosa felé vezető úton. A közlemények szerint a szakadár csapatok vesztesége a harcok megkezdése óta több, mint 2000 halott, sebesült és fogoly.

Az enugui rádió azt állítja, hogy a lázadó erők visszaverték a szövetségi csapatok támadását.

törzs él), az ország határait túllépő szövöményektől terhes. A válságot fokozta az idegen bárságok befolyása és mesterkedései. A keleti tartományban e társaságok bátorították a katonai kormányzó szakadár cselekedeteit és végül is elérték, hogy a tartomány Biafra Köztársaság néven független állam kiáltotta ki magát. Egyes monópóliumok támogatását élvezve. Ojukwu Odumegwu ezredes elutasította a szövetségi kormányt és a keleti tartományt fennálló nézeteltérés békés rendezésére irányuló minden kísérletét. Allitások szerint a katonai összetűzések annak nyomán kezdődtek, hogy az angol Shell BP kőolajtársaság elhatározta, a szakadár kormányt fizeti ki a járadékokat nem pedig a szövetségi hatóságokat, megszervezzék a kőolajlelőhelyek koncessziójáról szóló egyezményt. A Times beismerte, hogy a Szezi-csatorna lezárása és az arab országok kőolajembargója után nehézségek mutatkoztak Nyugat-kőolajellátásban. A nigériai kőolaj, amelyet főleg Biafrában termelnek ki, létfontosságú kérdéssé vált Anglia kőolajellátásában. A tengeri zár-

lat, amelyet a szövetségi kormány e keleti tartományból kiinduló kőolajszállításokra vezetett be, komoly nehézségeket okozott az angol piac kőolajellátásában és elsősorban a Shell BP társaság tevékenységében; e társaság kénytelen volt csökkenteni termelését.

A harcok megkezdése után Lagosba angol küldöttség érkezett George Thomas nemzetközösügyi államminiszter vezetésével, hogy a szövetségi hatóságokkal együtt megvizsgálja az embargo bevezetésének következményeit. Politikai megfigyelők véleménye szerint a látogatás révén Anglia megkísérli, hogy biztosítsa a kőolajszállítás folytatását és nigériai érdekeinek védelmét. Az angol—nigériai kőolajtárgyalásokkal kapcsolatban a Reuter rámutat, hogy Nagy-Britannia nem akart beavatkozni a szövetségi kormányt és a keleti tartomány katonai kormányzójának politikai vitájába, de Angliának a blokádtól bevezetése utáni kőolajellátási nehézségeket arra kényszerítet Wilson miniszterelnököt, hogy beleszóljon a nigériai politikai válságba. A tárgyalások váratlan megszakadása viszont arról tanuskodik, hogy a két fél nem tudott meggyezni.

A politikai megfigyelők nem hajlandók jóslatokat bocsátani a nigériai harcok kimeneteléről. Az esős időszak beállta mindkét részt a megnehezíti a hadműveletek folytatását s ezért a katonai konfliktus sokáig elhúzódhat, ami komoly nehézségeket okozhat Nigériának és annak a veszélynek teszi ki, hogy az ország kincseinek további kiaknázásában érdekelt kolonialista körök beavatkoznak a konfliktusba.

MIHAI CHEBELEU

RÖVIDEN